

Norsk Redaktørforening

Styremøte Oslo 2013-04-02

AJ

Sak 2013-12 – Institutt for journalistikk – NR-utvalgets rapport m.m.

I sitt møte 13. februar 2012 fattet NR-styret følgende vedtak i sak 2012-07:

Det opprettes en arbeidsgruppe med følgende mandat:

- 1. Arbeidsgruppen skal kartlegge og redegjøre for hvilke grunnleggende behov NRs medlemmer mener IJ skal bidra til å dekke, og hvordan dette best skal skje.*
- 2. Med dette som utgangspunkt skal arbeidsgruppen skissere ulike alternativer for hvordan NR kan legge opp en strategi som sikrer at IJs fremtidige organisering og ressursbruk legges opp slik at instituttet i størst mulig grad imøtekommer kompetansebehovene i ulike deler av bransjen og på ulike plattformer.*
- 3. Arbeidsgruppen skal se hen til den dialogen rundt fremtidig kompetanseutvikling i bransjen som er i gang mellom de tre stifterorganisasjonene ved IJ, og også vurdere NRs behov opp mot de øvrige utdanningsinstitusjonene og etterutdanningstilbudene.*
- 4. Arbeidsgruppen skal også se hen til det som er uttalt om behovet for kompetanseutvikling i innstillingen fra Mediestøtteutvalget.*

Følgende forespørres om deltakelse i arbeidsgruppen: Irene Halvorsen (Dagsavisen), Bernt Olufsen (Schibsted), Silje Hovland (TV2), Markus Moe (Dagens Medisin) og René Svendsen (Fredriksstad Blad).

For øvrig gis sekretariatet fullmakt til å supplere gruppen ved behov. Sekretariatet besørger sekretærbistand til arbeidsgruppen. Kostnadene dekkes over posten for gjennomføring av handlingsplanen.

Alle de forespurte sa ja, med unntak av Silje Hovland, TV2. I stedet ble Derek André Bjølgerud, P4 oppnevnt. Bernt Olufsen ble bedt om å lede gruppen. Rapporten ble overlevert kl 13 den 13. mars 2013. Rapporten følger som vedlegg 1.

Parallelt med gruppens arbeid har det, som styret er kjent med, skjedd mye rundt driften av IJ. IJ-styrets leder, Reidun Kjelling Nybø, vil i styremøtet orientere nærmere om dette. Blant annet er det nedsatt et eget strategiutvalg. Et notat om strategiutvalgets arbeid følger som vedlegg 2. Utvalget har blant annet foreslått å endre IJs formålsparagraf, og forslaget er sendt på høring til stifterorganisasjonene. Forslaget følger som vedlegg 3.

Saken legges frem uten innstilling.

NRs IJ-utvalg

2012 - 2013

Sluttrapport 13. mars 2013 kl. 13

Innholdsfortegnelse

Anbefalinger	4
Utvalgets mandat og bakgrunn	5
Avgrensninger	5
IJs formål og oppgave	6
Formål	6
Oppgaver	7
Kurslengde og sted	9
Bransjeeksterne kurs	10
Forskningsoppgaver	10
IJ som delingssentral	11
Organisering av IJs virksomhet	12
Finansiering	13
Vederlagsmidler	14
Selvkostprinsipp	14
Lokalisering	14
Eiernes oppgave	18

Vedlegg

IJs årsberetning 2011
IJs strategiplan 2007
Strategidokument 2007-2010 fra desember 2006
Stifterutvalgets rapport 10. desember 2000

Anbefalinger

IJ-utvalgets anbefalinger til Norsk Redaktørforening, i denne listen organisert med utvalgets anbefalinger til IJ først, dernest anbefalinger til eierorganisasjonene.

- Utvalget mener IJ bør organiseres som en slankere og mer fleksibel organisasjon, som kan variere mer ut fra de behovene som oppstår i bransjen. For å unngå at fagkompetanse utdateres bør IJ vurdere åremålsstillinger for fagmedarbeidere.
- IJ bør etter utvalgets mening tilby kortere kurs, på steder med kortere reisetid enn i dag.
- Utvalget etterlyser et mer dynamisk kursprogram fra IJ, som i større grad fanger opp aktuelle temaer og gjennomgripende endringer i bransjen.
- IJ bør arbeide aktivt for å inngå avtaler om grunnleggende opplæringsbehov som eksisterer i konsernene, bli en fastere delleverandør til konsernenes kompetanseprogrammer.
- For å styrke inntektssiden kan det være nyttig med en funksjon som arbeider med marked, salg og økonomi, og som har tettere kontakt med bransjen og de største kundene.
- Utvalget skulle gjerne sett at IJ i større grad var en digital delingssentral for journalistfaglig kompetanse.
- Utvalget vil anbefale eierne å evaluere prosessen med hvordan flytting til Litteraturhuset i Fredrikstad har foregått.
- Utvalgets mandat er ikke å utrede lokalisering, og spørsmålet om IJs fremtidige lokalisering vil kreve en svært grundig utredning. Utvalget anbefaler likevel eierne å se på lokalisering når IJs fremtidige oppgaver og organisasjon er avklart.
- Eierorganisasjonene må planlegge for at IJ blir mer bransjefinansiert og mindre statsfinansiert. Det er likevel viktig for IJ og stifterorganisasjonene å bygge opp en argumentasjon for fortsatt statsstøtte. Utvalget ser et behov for gjennomgang av hvordan vederlagsmidlene best kan sikres i fremtiden. Ved siden av dette må mer av virksomheten rettes inn mot selvkostprinsipp.
- Eierne må definere formålet med virksomheten klarere enn i dag. Utvalget anbefaler at det settes ned et eierutvalg med representasjon fra alle stifterorganisasjonene for å se på formålsparagrafen.

Utvalgets mandat og bakgrunn

I tråd med Norsk Redaktørforenings handlingsplan, skal NR i løpet av inneværende toårsperiode (2011-2013) «initiere en bred og grundig evaluering av IJs virksomhet».

Som et ledd i dette arbeidet vedtok NR styre i sitt møte mandag 13. januar 2012 at det ble opprettet en arbeidsgruppe med følgende mandat:

«1. Arbeidsgruppen skal kartlegge og redegjøre for hvilke grunnleggende behov NRs medlemmer mener IJ skal bidra til å dekke, og hvordan dette best skal skje.

2. Med dette som utgangspunkt skal arbeidsgruppen skissere ulike alternativer for hvordan NR kan legge opp en strategi som sikrer at IJs fremtidige organisering og ressursbruk legges opp slik at instituttet i størst mulig grad imøtekommer kompetansebehovene i ulike deler av bransjen og på ulike plattformer.

3. Arbeidsgruppen skal se hen til den dialogen rundt fremtidig kompetanseutvikling i bransjen som er i gang mellom de tre stifterorganisasjonene ved IJ, og også vurdere NRs behov opp mot de øvrige utdanningsinstitusjonene og etterutdanningstilbudene.

4. Arbeidsgruppen skal også se hen til det som er uttalt om behovet for kompetanseutvikling i innstillingen fra Mediestøtteutvalget.»

Arbeidsgruppen ble satt ned med Bernt Olufsen (Schibsted), Irene Halvorsen (Dagsavisen), Derek André Bjølgerud (P4), Markus Moe (Dagens Medisin) og René Svendsen (Fredriksstad Blad). Bernt Olufsen er leder for utvalget.

Utvalget sendte i januar 2013 ut en Questback-undersøkelse til alle medlemmer av Norsk Redaktørforening. 62 medlemmer svarte på undersøkelsen.

Avgrensninger

Første møtet i utvalget ble brukt til å definere rammene for utvalgets mandat. Utvalget skal ikke definere nye økonomiske rammer for virksomheten, men må treffe sine konklusjoner innenfor et bakteppe der økonomien er presset og bygges ned.

Det ble besluttet å strukturere utvalgets arbeid og sluttrapport etter den mal som denne rapporten følger.

IJs formål og oppgave

Dagens §2 i vedtektene sier dette om målsettingen for IJs virksomhet:

«Institutt for Journalistikk har som hovedmål å utvikle journalistikken som fag og delta aktivt i utviklingen av norske medier gjennom innsamling, produksjon og formidling av kunnskap.»

Utvalget mener at dagens formålsparagraf er for bred, og med fordel kan spisses mot de grunnleggende kompetanseutviklingsbehov som er tilstede i bransjen.

For å illustrere behovet for en oppdatert strategi for IJ, viser utvalget til endringene mediebransjen har gjennomgått fra instituttet ble etablert i 1980 til i dag.

Da IJ ble stiftet bestod mediebransjen av mange små aviser og en nasjonal kringkaster. I dag er de fleste avisene samlet i tre store konsern, og vi har fått flere radiostasjoner, TV-kanaler og fremvekst av digitale tjenester på nett og mobile plattformer.

Den digitale utviklingen har økt publiseringstakten og samtidig flyttet muligheten til å publisere lenger ned i organisasjonen. Med det tas presseetiske vurderinger raskere og på et lavere nivå i organisasjonen. Behovet for å sikre gode, grunnleggende faglige og etiske ferdigheter for journalistene har økt ettersom teknologien har demokratisert og delegert publiseringsprivilegiet.

Økningen i antall informasjonsmedarbeidere mot journalister er et annet utviklingstrekk de siste 30 årene. Når antallet journalister blir stadig færre samtidig med at informasjonsmedarbeidere øker sterkt, stiller dette skjerpede til journalistisk kompetanse.

Formål

I dag står det ikke noe om etterutdanning i formålsparagrafen, tross at det er innenfor dette området bransjens behov er størst. På denne bakgrunn anbefaler utvalget at formålet med IJ bør spisses mer i retning av å styrke grunnleggende faglig kompetanse og sikre standarder for bransjen.

Utvikling av grunnleggende journalistfaglige kvalifikasjoner når det gjelder språk, kildekritikk, presseetikk, intervjuetikk, journalistiske genre, kompetanseheving i undersøkende journalistikk og formidlingsteknikker er noen stikkord fra utvalgsarbeidet.

Utvalget skal ikke formulere noen formålsparagraf, men anbefaler at det settes ned et eierutvalg med representasjon fra alle stifterorganisasjonene for å se på formålsparagrafen.

En spissere formålsparagraf vil gjøre det lettere for IJ å ivareta sine kjerneoppgaver, og kan brukes i argumentasjonen for å sikre politisk oppslutning og mulig økonomisk støtte.

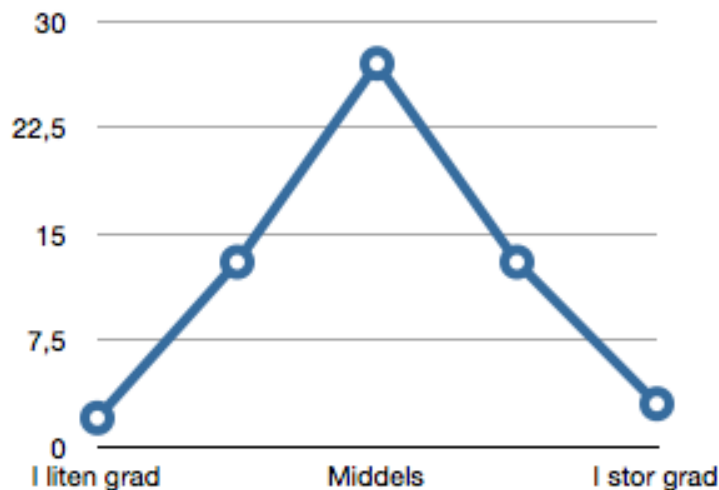
Oppgaver

Har IJ i det hele tatt livets rett i en tid der mange av de store konsernene har egne kompetanseutviklingsprogrammer som kan ivareta deler av de oppgavene IJ dekker?

Utvalget har stilt seg dette spørsmålet - og konkludert med at IJ har en funksjon i det norske medielandskapet som ikke ivaretas andre steder.

Bransjen som helhet står over for endringsprosesser som skaper et stort behov for faglig oppdatering og skolering. Transformasjonen gjør at en god del svært erfaren journalistisk arbeidskraft erstattes med nye yrkeskategorier. Det vil derfor være et behov for oppbygging og videreutvikling av grunnleggende faglig kompetanse.

Utvalget har også merket seg et fall i antall journalister, samtidig som PR-bransjen øker voldsomt. Det skjerper kravene til kildekritikk og journalistisk metode.



Tilbyr IJ kurs som er viktige for din redaksjon? Flertallet i vår undersøkelse plasserer kursprogrammet midt på treet. Et fåtall av medlemmene mener at IJ i liten grad tilbyr viktige kurs, og det samme er tilfellet med antall et som mener at IJ i stor grad tilbyr viktige kurs.

I de endringene som bransjen gjennomlever, er det behov for økt etterutdanning, ettersom mediehusene tappes for erfaren arbeidskraft og tilføres yngre arbeidskraft med mindre erfaringsgrunnlag. Det skulle tilsi at behovet for etterutdanning er økende.

De store konsernene bygger kompetansehevingsprogrammer for å ivareta dette. Både for å sikre grunnleggende kompetanse, og ny digital kompetanse. Men medie-Norge består også av mange uavhengige medier, fagmedier, små lokalaviser, meningsbaserte publikasjoner, frilansere osv. som har stigende kompetanseutviklingsbehov.

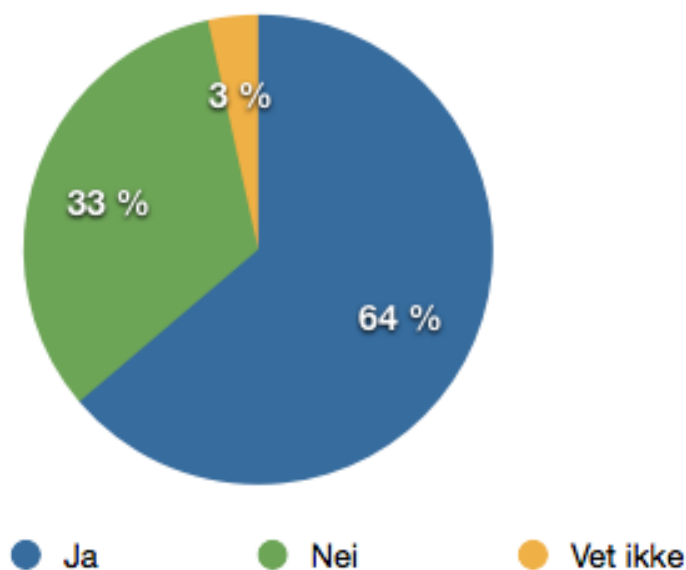
Om kompetanseutvikling utelukkende overlates til bedriftsinterne programmer, vil en betydelig del av bransjen falle utenfor. Utvalget ser det som verdifullt at også de mindre, uavhengige redaksjonene og miljøene som ikke omfattes av konsernene har et tilbud. Utvalget ser det også som en viktig samfunnsoppgave å ivareta den grunnleggende journalistiske kvaliteten på tvers av redaksjonene. Dette kan ikke overlates til hver enkelt bedrift.

Dagens kurstilbud på IJ er veldig rettet inn mot papirbaserte medier. Fagstaben på IJ er i dag primært rekruttert fra papirmedier og dette preger kurskatalogen. Vi tror det er et rom for å øke kursvirksomheten mot kringkasting, radio, TV og digitale medier.

IJ bør tilstrebe mer variasjon når det gjelder sitt faglige etterutdanningstilbud.

IJ bør også undersøke om instituttet kan få avtaler om å dekke grunnleggende opplæringsbehov som eksisterer i konsernene, bli en fastere delleverandør til konsernenes kompetanseprogrammer.

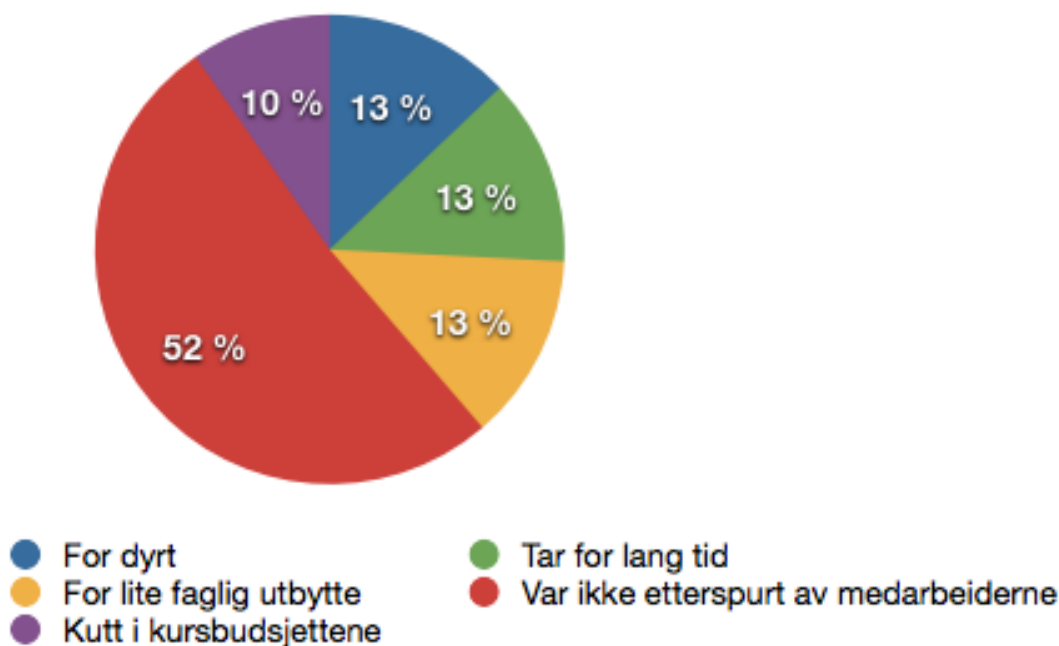
IJs unike posisjon som bransjens felles kompetansesenter gir også muligheter som etter utvalgets oppfatning bør ivaretas bedre enn i dag. Vi mener IJ bør bruke sin posisjon for å hente inn nasjonal og internasjonal kompetanse til kortere kurs og seminarer.



Har du sendt medarbeidere på kurs i 2012? Utvalget spurte Redaktørforeningens medlemmer om de hadde sendt medarbeidere på kurs siste år.

To tredeler av foreningens medlemmer bekreftet at de har sendt medarbeidere på IJ-kurs i 2012, mens en tredel ikke hadde sendt medarbeidere til IJ, Utvalget mener andelen som har sendt ansatte på kurs til IJ er positivt og vitner om at det er behov for IJ.

For at IJ skal opprettholde sin posisjon og funksjon er det imidlertid viktig at IJ langt bedre enn i dag sikrer at instituttet holder seg oppdatert - og at kursprogrammet speiler dette. Utvalget etterlyser et dynamisk kursprogram som i større grad fanger opp både aktuelle temaer og gjennomgripende endringer i bransjen.



Hvorfor har du ikke sendt medarbeidere til IJ det siste året? Da utvalget spurte den siste tredelen om hvorfor de ikke sendte medarbeidere til IJ, oppga hele 52 prosent at kursene fra IJ ikke var etterspurt hos medarbeiderne.

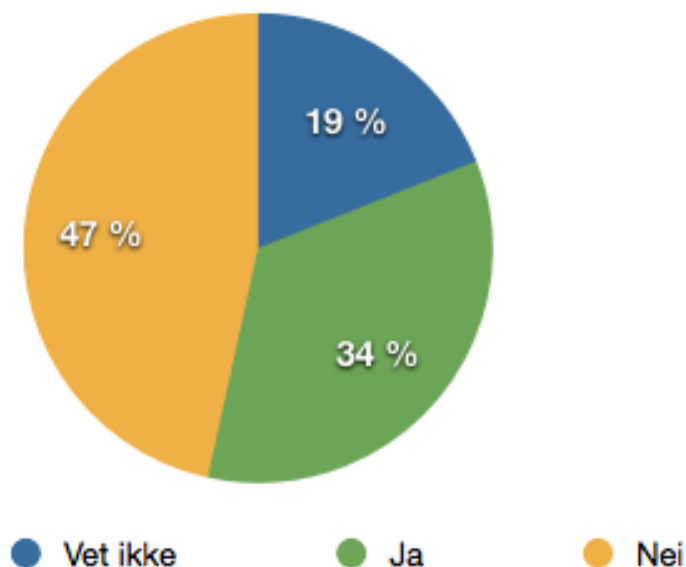
Kurslengde og sted

Et annet viktig element i forhold til kursstrategien er lengden på kursene. I dag er det behov for mer intensive kurs enn tidligere, kurs som strekker seg over en dag eller to dager. Utvalget mener det er behov for kortere kurssamlinger som ikke tar folk lenge ut av arbeid.

IJ bør etter utvalgets mening tilby kortere kurs. Kurs bør i større grad holdes ute i mediernes lokaler og nærområder. Det bør holdes flere kurs i Oslo, der 41 prosent av NJs medlemmer jobber. Korte kurs i Stavanger, Bergen, Trondheim, Tromsø og andre steder det er lett å reise til for journalister utenfor Østlandet bør tilbys i større grad.

De fleste redaksjoner har i dag ingen buffer i sin daglige bemanning. Om man sender en journalist på kurs som varer i to eller flere dager, må man hente inn vikar for vedkommende. Dermed blir det reelle kostanden dobbelt av kurskostnaden. Derfor vil mange redaksjoner heller prioritere å sende en medarbeider på et dagskurs til 10.000 kroner, enn et todagerskurs som eksempelvis koster 7.000 kroner.

I dag finnes en rekke kurs- og inspirasjonstilbud også utenfor IJ, som Svarte natta, Hauststormen, Hell og SKUP. Utvalget mener IJ se på om samarbeid med disse regionale konferansene kan utvides, og om IJ også kan tilby kurs i tilknytning til disse.



Vil du sendt flere medarbeidere til IJ om reisetiden var kortere? I vår undersøkelse svarte 47 prosent at de ville sendt flere medarbeidere til IJ om reisetiden var kortere enn i dag.

Bransjeeksterne kurs

Ved siden av mediene er offentlig forvaltning og academia en viktig kunde, og de kjøper skrivekurs for millioner hvert år. IJ holder i dag skrivekurs for bedrifter og universiteter som gir positivt bidrag til IJs drift. Instituttet driver ikke med PR-rådgivning eller beslektet virksomhet som kan komme i konflikt med oppdraget.

Grunnleggende er IJ til for stifterorganisasjonenes medlemmer. Utvalget mener likevel at IJ fortsatt bør kunne betjene miljøer utenfor bransjen med ulike kurs, forutsatt at dette ikke kommer i konflikt med alminnelig journalistisk integritet eller IJs kjerneoppgaver.

IJs evne til å se mulighetene i nye markeder vil i ytterste konsekvens kunne være avgjørende for instituttets eksistens.

Forskningsoppgaver

IJ driver ikke lenger med forskning. Utvalget mener dette er et fornuftig valg, og at forskningen som i dag bør legges til vitenskapelige institusjoner ved universiteter og høyskoler.

IJ bør heller samarbeide med relevante forskningsinstitusjoner, som igjen vil kunne nyte godt av en delingsentral som bidrar til å gi forskningen et publikum. Disse institusjonene vil også kunne bidra som ekstern kompetanse i IJs kursvirksomhet.

IJ som delingssentral

Utvalget bemerker at IJs nettsider i dag utelukkende inneholder beskrivelser av fremtidige kurs. Vi skulle gjerne sett at IJ i større grad brukte nettsidene sine også for å dele tidligere kurs, og utviklet seg til en digital delingssentral for journalistfaglig kompetanse. Ett eksempel på digitale delingssentraler som ble trukket frem under utvalgets arbeid var TED.com.

Utvalget mener at dette er vesentlig for å ha et tydelig rom i brukernes og markedets bevissthet.

Organisering av IJs virksomhet

Utvalget mener IJ bør organiseres som en slankere og mer fleksibel organisasjon, slik at instituttet bedre kan tilpasse seg behovene som oppstår i bransjen.

Ut fra utviklingen i IJs inntekter er det naturlig å legge opp til en organisasjon som er betydelig mindre enn dagens, med færre fast ansatte medarbeidere. En organisasjon som har mer en tilretteleggerfunksjon for å hente inn og spre kompetanse i bransjen. Det er ikke nødvendig at instituttet selv har fagkompetanse innenfor alle områder.

Utvalget ser en fare for at spesialisert fagkompetanse går ut på dato dersom den fungerer isolert i et kursmiljø. Det er ikke praktisk mulig å besitte den ypperste, spesialiserte fagkompetanse i en årrekke.

Utvalget tenker derfor at IJ skal ha en fast fagstab som håndterer grunnleggende journalistiske ferdigheter, og i tillegg et miljø som organiserer aktuell kompetanseheving gjennom innleie av eksterne forelesere.

En fagstab på 4-5 medarbeidere som håndterer den grunnleggende journalistiske kursvirksomheten, og en kursadministrasjon på 3-4 som arrangerer mer spesialiserte og samtidsaktuelle kurs med eksterne forelesere kan være en modell for fremtidig organisering. En daglig leder og en minimal administrasjon. Vi snakker trolig om tilsammen en organisasjon på rundt 7-9 personer.

For å styrke inntektssiden kan det være nyttig med en funksjon som arbeider med marked, salg og økonomi, og som har tettere kontakt med bransjen og de store kundene.

Dagens vaktmesterfunksjoner og kantinebetjening forsvinner som en del av flyttingen til Litteraturhuset i Fredrikstad.

For å unngå at fagkompetanse utdateres bør IJ vurdere åremålsstillinger for fagmedarbeidere. Utvalget mener at stifterorganisasjonene sammen bør drøfte om det er mulig å låne ut kompetanse fra redaksjonene til IJ, gjennom åremål eller andre ordninger som er støttet av organisasjonene.

Dette er i så tilfelle noe som må gjøres i samarbeid med bransjeorganisasjonens medlemmer. Vi ser her for oss medarbeidere som etter en periode tilbakeføres til redaksjonene. Dette kunne vært tenkt som en del av en overenskomst, slik at det bare er midlertidighet i denne funksjonen, ingen åpning for midlertidighet generelt.

En slankere organisasjon bør være mer rettet inn mot å fasilitere kurs. IJs posisjon i det norske mediemarkedet bør gjøre det mulig for instituttet å hente inn de beste innenfor sine områder internasjonalt, eksempelvis BBC College of Journalism's ekspert på mobile reporting.

Finansiering

Instituttet fikk 8,5 millioner over statsbudsjettet i 2012. Statsstøtten er hovedsakelig begrunnet i forskning på mediebruk, mens bransjen selv skal finansiere etterutdanningen. Under utvalgets arbeid har statsstøtten gått fra 8,5 til 6 millioner, og regjeringen har signalisert ytterligere kutt i støtten.

I fremleggelsen av Kulturdepartements budsjettforslag for 2013 en uke før utvalgets første møte ble det klart at regjeringen ønsker å trappe ned overføringene til Institutt for Journalistikk fra 2013:

«Tilskuddet til Institutt for Journalistikk (IJ) vil bli trappet ned. En samling av forskningsinnsatsen på området til et nytt medieforskningscenter tilsier at tilskuddet til IJs forskningsavdeling avvikles. Mange grunner tilsier at IJs etterutdanningstilbud ikke lenger bør finansieres over statsbudsjettet: Utdanningstilbud og -nivå er på et annet nivå i dag enn da tilskuddet ble etablert, det normale for andre bransjer er at bransjerettet etterutdanning finansieres av bransjen selv. Videre er andre virkemidler mer målrettet for å oppnå de mediepolitiske målene, først og fremst den direkte pressestøtten. Tilskuddet vil bli noe redusert i 2013, og ytterligere nedtrapping framover vil bli vurdert.»

Vederlagsmidlene er relativt stabile, mens utviklingen i statsstøtte er tydelig negativ. Myndighetene har erklært at de vil fortsette denne utviklingen med en gradvis reduksjon i direkte støtte til instituttet.

Utvalget mener det vil være fornuftig å planlegge for at IJ blir mer bransjefinansiert og mindre statsfinansiert. I budsjettet for 2013 / 2014 budsjetterer IJ med salgsinntekter på 8,4 millioner og med ulike tilskudd på 11 millioner. Dette vitner etter utvalgets mening om en lite markedsrettet organisasjon. Om IJ skal ha som målsetting å være mer bransjefinansiert, bør også denne fordelingen speile det.

Utvalget mener likevel det er viktig for IJ og stifterorganisasjonene å bygge opp en argumentasjon for fortsatt statsstøtte.

Hittil har statsstøtten vært forankret i medieforskningen og IJs bidrag til medieforskningen. Denne forskningen er i dag minimal på IJ, og den utføres i tilknytning til universitetsmiljøene.

For å sikre fortsatt statsstøtte bør eierne snu argumentasjonen. Det bør handle mer om behovet for kvalitetshevende tiltak i bransjen, som journalistfaglige kvalifikasjoner, behov for sunne etiske holdninger i medier der publiseringsretten er delegert, økende behov for kildekritikk ettersom mediene blir utsatt for mer press.

Argumentasjonen bør forankres i demokratiets behov for kritiske og undersøkende medier.

Behovet for grunnleggende ferdigheter har økt i takt med ny teknologi og delegering av publisistiske avgjørelser. Papirbaserte inntekter kuttes og digitale inntekter er ikke like store som tidligere, Det setter den journalistiske kvaliteten under press. I den situasjonen har samfunnet et behov for at redaksjonell kvalitet og etisk standard opprettholdes på et høyt nivå.

De minste medieorganisasjonene vil være hardest presset. Det er derfor naturlig å se finansiering av IJ i sammenheng med pressestøtten forøvrig og det formålet som gjelder for den.

Vederlagsmidler

Samtidig som argumentasjonen for statsstøtte må styrkes, er det på det rene at bransjen som helhet må ta et større finansielt ansvar. Det kan skje på ulike måter: Gjennom hvordan kursene prises, gjennom bruken av vederlagsmidler som tilfaller eierorganisasjonene. Det kan skje gjennom økte overføringer som skjer i kraft av tariffavtalen mellom partene.

IJs drift bør fortsatt være et vesentlig anvendelsesområde for vederlagsmidlene. Det er viktig at eierne arbeider aktivt for å opprettholde tilførselen av vederlagsmidler i et mediesamfunn der opphavsretten som følge av digitaliseringen er på vikende front.

I den digitale verden kan kopiering henføres til eksakt opphavsrettshaver. Det kan da i større grad tilfalle den enkelte og ikke kollektive miljøer. Det må derfor argumenteres tydelig for at etterutdanning og kompetanseheving er tiltak som alle opphavsrettshaverne har behov for, og som vanskelig kan finansieres på annen måte enn ved bruk av deler av vederlaget.

Utvalget ser et behov for gjennomgang av størrelse på vederlagene og hvordan de best kan sikres i fremtiden.

Selvkostprinsipp

Ved siden av dette må mer av virksomheten rettes inn mot selvkostprinsipp. Bransjen må ha penger til å betale etterutdanning av egne medarbeidere. Kontinuerlig etterutdanning må sees på som en ordinær del av driften i en mediebedrift.

Vi kan vanskelig se at sponsing er et aktuelt finansieringsalternativ, siden det etter all sannsynlighet vil være i strid med kravene til journalistisk integritet.

IJ kan drive kursvirksomhet for miljøer utenfor mediene (se under «IJs oppgaver» tidligere i denne rapporten). Utvalget mener prisingen av disse kursene må legges på et langt høyere nivå enn i dag.

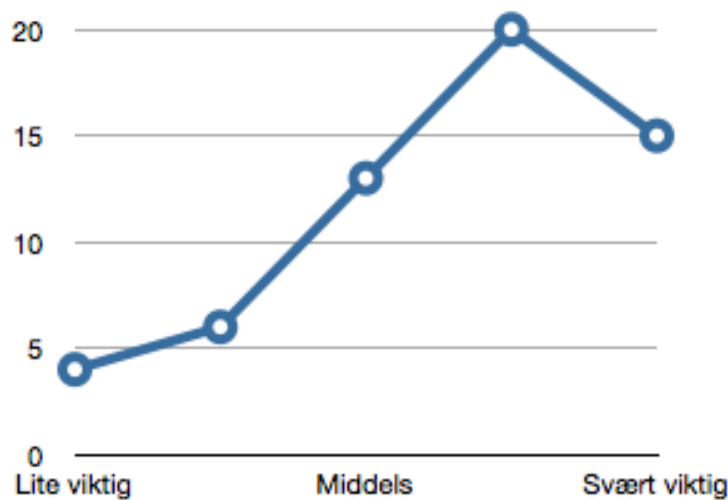
Dersom statsstøtten på sikt skulle bli helt avviklet, vil det oppstå et behov for å se på IJs organisasjon og virksomhet med helt nye øyne. I en slik situasjon kan det tenkes at IJ rendyrker sin fasilitatorrolle også for grunnleggende kurs, at virksomheten samlokaliseres med bransjens øvrige organisasjoner, eventuelt blir en del av Presseforbundets formål og virksomhet.

Lokalisering

Utvalget tar til etterretning at IJs styre allerede i forkant av strategiprosessen vedtok å selge instituttets nåværende lokaler og flytte inn i det nye Litteraturhuset i Fredrikstad.

Det var utvilsomt nødvendig å starte arbeidet med å selge instituttets bygningsmasse, men beslutningsprosessen med hensyn til Litteraturhuset virker hastverkspreget og uryddig.

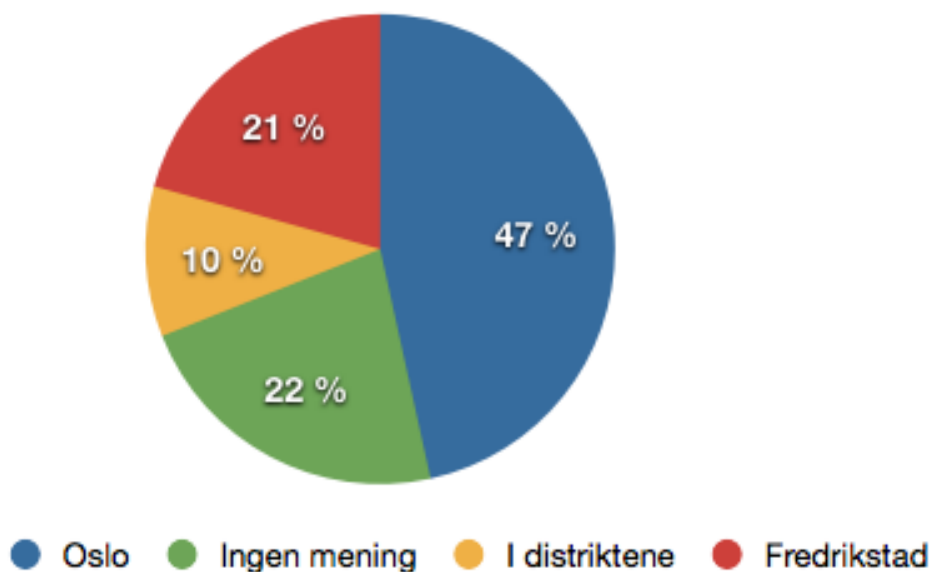
Det kan vise seg vanskelig å sikre en best mulig pris for eksisterende anlegg og en lavest mulig fremtidig leiekostnad. Utvalget vil derfor anbefale eierne å evaluere prosessen med hvordan flytting til Litteraturhuset har foregått.



Hvor viktig er geografisk lokalisering for din redaksjon? Blant Redaktørforeningens medlemmer svarer de fleste at geografisk lokalisering er svært viktig.

Utvalget har besøkt Litteraturhuset i Fredrikstad, som har en meget attraktiv beliggenhet sentralt i Fredrikstad. Kontorlokaler og undervisningsrom for IJ virker også hensiktsmessige, i tillegg til de øvrige fleksible løsninger som huset kan tilby. Miljø og atmosfære kan også bli en plussfaktor for IJs virksomhet.

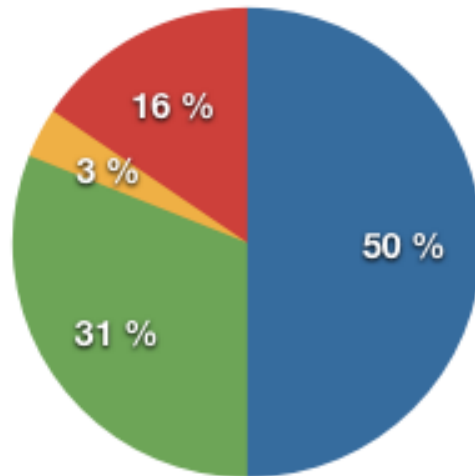
Vi registrerer at avtalen som er inngått med Litteraturhuset bare har en varighet på fem år. Det er ikke spesielt langsiktig, og skaper derfor rom for at eierne gjennomfører en utredning av alternativ lokalisering. Selv om en slik prosess skaper noe usikkerhet, vil det etter utvalgets oppfatning være riktig å gjennomføre den parallelt med at man fortløpende evaluerer lokaliseringen til Litteraturhuset.



Hvor bør IJ etter ditt syn være lokalisert? 47 prosent av Redaktørforeningens medlemmer svarte i undersøkelsen at IJ etter deres syn burde vært lokalisert til Oslo, mens 22 prosent ikke hadde noe mening om lokalisering og 21 prosent ville beholde IJ i Fredrikstad.

IJ bør etter utvalgets oppfatning organiseres som en slankere og mer fleksibel virksomhet, med rom for større variasjon i tråd med bransjens vekslende behov. Det kan være slik at man da er tjent med en helt annen lokalisering. Et tilbud som i større grad baserer seg på eksterne forelesere og kortere, intensive kurs lar seg kanskje lettere etablere gjennom en mer sentral lokalisering.

Vår spørreundersøkelse blant Redaktørforeningens medlemmer viser at det blant bestillere av kurs er en overvekt av de som ønsker IJ lokalisert til Oslo. Dette bør sees i lys av at også et flertall av Redaktørforeningens medlemmer holder til i Oslo, og at de fleste svarer at de foretrekker kurs avholdt i egen bedrift fremfor kurs i IJs lokaler.



● I egen bedrift ● I egen region ● Ingen mening
● På IJ

Hvor ville du ha foretrukket å ha egne medarbeidere på kurs? Halvparten svarte i egen bedrift, mens 31 prosent vil ha kurs i egen region. Bare 16 prosent av de spurte svarer IJ.

Blant Redaktørforeningens medlemmer er det et klart ønske om å desentralisere mer av kursvirksomheten og flytte tilbudet nærmere ut til brukere over hele landet. Et slikt formål skaper nødvendigvis ikke et behov for mer sentral lokalisering av sekretariatet. Men rekrutteringsgrunnlaget for medarbeidere og forelesere er muligens bredere ved mer sentral lokalisering.

Dette utvalgets mandat er ikke å utrede lokalisering, og spørsmålet om IJs fremtidige lokalisering vil kreve en svært grundig utredning. Når man har tatt stilling til IJs fremtidige oppgaver og organisasjon vil det være naturlig å ta fatt på dette spørsmålet.

Eiernes oppgave

Eiernes oppgave er å sette faglige mål og økonomiske rammer for virksomheten, og arbeide for et bredt finansieringsgrunnlag basert på brukerbetaling, bidrag fra eierorganisasjonene gjennom vederlagsmidler og kollektive overføringsordninger, samt offentlige tilskudd.

Eierne er tre organisasjoner med litt ulike interesser og ulik grad av engasjement for IJ. Disse organisasjonene må samarbeide for å lage en mer effektiv organisasjon som er mindre ressurskrevende, og sikre fremtidig finansiering.

Eierne må i større grad samarbeide om å komme frem til en omforent strategi for virksomheten.

Behovet for økonomisk støtte fra eierorganisasjonene kan bli større dersom statsstøtten reduseres. Det er derfor viktig at eierorganisasjonene arbeider sammen for å beholde statsstøtte, og for å finne en bredest mulig finansiering av IJ.

Eierne må definere formålet klarere og tydeligere enn i dag, og definere rammene for virksomheten finansielt og faglig. De må sørge for at prosjektet er bærekraftig og at det evalueres på en god måte.

NOTAT

Til: IJ-styret
Dato: 16.11.2012
Fra: Elin Floberghagen

Strategiprosess IJ

Styret fattet 31.10.12 følgende vedtak:

Det settes i gang en strategiprosess for Institutt for journalistikk. Administrasjonen legger fram forslag til mandat og fremdriftsplan snarest mulig. Prosessen skal være avsluttet innen utgangen av mars 2013.

Administrasjonen har bedt om bistand til å utarbeide forslag til mandat og fremdriftsplan i instituttleders fravær.

Forslag til vedtak:

1. Strategiprosessen skal ledes av styret og instituttleder, i nært samarbeid med ansatte og klubber på IJ. Det etableres et utvalg bestående av representanter fra styre, administrasjon og stab som legger frem forslag til ny strategiplan.
2. Prosessen skal avsluttes senest innen utgangen av mars 2013.
3. Strategiplanen må inneholde:
 - a. Visjon, kjernevirksomhet og målgrupper for IJs virksomhet
 - b. IJs tilbud til praktisk rettede kurs til journalister og redaktører
 - c. Vurdering av ulike former for kurs, herunder IJ-kurs, bedriftskurs, samarbeidskurs, og lokale/regionale kurs i klubber og lag
 - d. Vurdering av IJs tilbud som leverandør av andre tjenester til bransjen, som regnskap- og administrasjonstjenester
 - e. IJs prispolitikk
 - f. IJs ansettelsespolitikk, herunder antall stillinger og vurdering av vekting mellom ansatte og innleide kursholdere
4. Det skal være tett kontakt med IJs stiftere i planperioden. Før strategien vedtas skal den sendes stifterne for uttalelse.



Forslag til ny formålsparagraf for Institutt for journalistikk (IJ)

Forslaget til ny strategi for IJ innebærer en konsentrasjon om kjernevirksomheten: Kurs og kompetanseutvikling. Forskningsvirksomheten legges ned. IJs strategiutvalg foreslår å endre instituttets formålsparagraf i tråd med dette.

Dagens formålsparagraf står i vedtektenes § 2:

«Institutt for Journalistikk har som hovedmål å utvikle journalistikken som fag og delta aktivt i utviklingen av norske medier gjennom innsamling, produksjon og formidling av kunnskap.»

Det nye forslaget er slik:

«IJs formål er å bidra til å heve kvaliteten på norsk journalistikk, gjennom kurs og annen kompetanseutvikling. Kurstilbudet skal avspeile utviklingen av journalistikken og gi nytteverdi til mediene.»

Forslaget legges fram for styrene i MBL, NR og NJ til godkjenning.

Fredrikstad 6. mars 2013

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Trygve Aas Olsen'.

Trygve Aas Olsen
Konstituert instituttleder